

2004-05-10

Enbeten för Europeiska unionen

Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser
den 17-18 maj 2004

Kommenterad dagordning.

Allmänt

Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser äger rum den 17-18 maj 2004 i Bryssel.

I anslutning till rådsmötet hålls samarbetsråd med Ukraina, associeringsråd med Turkiet, möte mellan EU:s försvarsministrar och fem NATO/icke EU-medlemmar (Norge, Island, Bulgarien, Rumänien och Turkiet), samt EU-GCC (Gulf Cooperation Council).

Dessutom hanteras IGC separat i anslutning till rådsmötet.

RÅDET FÖR ALLMÄNNA FRÅGOR

1. Godkännande av dagordningen

2. Godkännande av A-punktslistan

Redovisas löpande i telegram från rådssekretariatet.

3. Resolutioner och beslut antagna av Europaparlamentet

Dagordningspunkten är en standardpunkt för anmälan av beslut m.m. från Europaparlamentets sessioner. Punkten avser sammanträdesperioden den 20-22 april 2004. Ingen diskussion förväntas äga rum.

Under sessionen antog Europaparlamentet resolutioner bland annat gällande miljöpåverkan ur livscykelperspektiv, batterier och ackumulatörer, yttrande- och informationsfrihet och Eurostat.

4. Läget i andra rådsformationer

Informationspunkt.

Ärendet utgör en stående punkt på dagordningen. Inför varje möte med rådet presenteras ett dokument med de viktigaste frågor som behandlats av övriga rådskonstellationer. Avsikten är att ge Allmänna rådet en överblick av andra rådsmöten. Inför rådsmötet den 17-18 maj har inget dokument presenterats.

5. Förberedelser inför Europeiska rådet 17-18 juni 2004

Diskussionspunkt.

Vid rådsmötet kommer en första diskussion av den kommenterade dagordningen inför Europeiska rådet att äga rum.

Alla signaler beträffande Europeiska rådets möte i juni bekräftar att fokus framför allt kommer att ligga på IGC-diskussionerna (som ju formellt sett inte är en del av själva toppmötet). Vid sidan av IGC-frågorna blir valet av ny kommissionsordförande en viktig fråga. Andra frågor som förväntas komma upp vid toppmötet är finansiella perspektivet, uppföljning av terrorismdeklarationen från vårtoppmötet, läget i förhandlingarna med Bulgarien och Rumänien.

Vidare förväntas Europeiska rådet diskutera Kroatien mot bakgrund av kommissionens yttrande som presenterades den 20 april. På området rättsliga och inrikes frågor väntas Europeiska rådet beröra den fortsatta uppföljningen av Tammerforsmötet. ESFP-frågor som kan förväntas komma upp rör bl. a. civil krishantering, militär kapacitetsutveckling, och uppföljning av säkerhetsstrategin. Vidare kommer på sedvanligt sätt aktuella utrikespolitiska frågor att diskuteras. Mellanöstern och Irak är frågor som kan förväntas inkluderas i en sådan diskussion.

Ordförandeskapets ambition är att i så stor utsträckning som möjligt söka nå enighet i merparten av angivna frågor på dagordningen i det förberedande arbetet, så att de vid toppmötet kan stämmas av utan mer substantiell diskussion. Från svensk sida stöder vi denna ansats från ordförandeskapets sida som syftar till att skapa erforderligt utrymme för IGC-diskussionerna

Från regeringens sida delar vi uppfattningen att endast procedurella aspekter av finansiella perspektivet bör beröras vid junitoppmötet. Vidare välkomnas åtgärder på EU-nivå om ett förstärkt samarbete mot terrorism och vi stöder arbetet med att förbereda nästa fas i uppföljningen av Tammerforsmötet. Vad gäller utvidgningen är det viktigt att hålla fast vid det måldatum - 2007 - för Bulgariens och Rumäniens inträde i Unionen som Europeiska rådet tidigare lagt fast. Regeringen delar ordförandeskapets uppfattning att junitoppmötet är ett bra tillfälle att besluta om Kroatiens förhandlingsprocess, förutsatt

en fortsatt positiv utveckling avseende de politiska kriterierna. Beträffande ESFP-frågorna vill regeringen poängtera behovet av att stärka kapaciteten för civil krishantering.

RÅDET FÖR YTTRE FÖRBINDELSER

- 1. Godkännande av dagordningen**
- 2. Europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP):
(hanteras av Försvarsministrarna vid rådsmötet)**

2.1 EU:s militära förmågeutveckling

Diskussionspunkt och ev. beslutspunkt. Beslut fattas med konsensus.

Orförandeskapet har aviserat rådsslutsatser (9313/04 rev 1).

Rådet beslutade den 17 november 2003 att utarbeta förslag (6309/04 rev 6) till nya kapacitetsmål, Headline Goals 2010. Dessa förutses antas av Europeiska Rådet i juni 2004. De nya kapacitetsmålen betonar ökade kvalitativa krav på de styrkor som anmäls, ökad förmåga till samverkan, ökad förmåga till att snabbt kunna förflytta förbanden till insatsområden, samt ökad uthållighet.

Regeringen anser att utvecklingen är positiv, inte minst då det finns tydliga ambitioner att utveckla en förmåga att stödja FN. Flera bärande idéer såsom ökad kvalitet, fokus på nätverksbaserade system och en vidgad hotbild har dessutom sina motsvarigheter i det svenska nationella arbetet. En förbättrad effektivitet i kapacitetsarbetet är nödvändig. Det är samtidigt viktigt att ökad samordning inom försvarsplaneringsområdet respekterar nationella förbehåll och prioriteringar.

Förmåga att så snabbt som möjligt kunna sätta in fredsfrämjande insatser i ett konfliktområde är önskvärd, men det är angeläget att de beredskapskrav som formuleras är realistiska och tydliga då de utgör en viktig utgångspunkt för den nationella implementeringen.

2.2 EU:s snabbinsatsförmåga

Diskussionspunkt och ev. beslutspunkt. Beslut fattas med konsensus.

Diskussionen avser att behandla SG/HR:s rapport (doknr 8030/04) som förväntas noteras av rådet. Rapporten behandlar arbetet med att utveckla snabbinsatsförmåga, samt de krav som kommer att ställas på

EU:s snabbinsatsförmåga, inkl. snabbinsatsgrupper. Därtill har ordförandeskapet aviserat rådsslutsatser (9231/04).

I slutet av 2003 beslutade rådet att arbete skulle genomföras för att komplettera existerande målsättningar för de militära styrkemålen med mer precisa definitioner och identifiering av EU:s tillgång av snabbinsatsselement. Under det irländska ordförandeskapet har arbetet med att klarlägga politiska och militära krav påbörjats och integrerats med det nya kapacitetsmålet, Headline Goal 2010. Arbetet präglas i stor utsträckning av det brittisk-fransk-tyska tankepapperet som lanserades i februari, om utveckling av snabbinsatsgrupper bl.a. för att stödja FN.

Alla Petersbergsuppgifter (humanitära, fredsbevarande och fredsskapande insatser), inklusive stridsuppgifter, skall kunna lösas. Kraven på snabbinsatsförbanden förutses vara beslutade vid halvårsskiftet och medlemsstaterna förväntas indikera intresse om att bidra i slutet av året. Styrkorna skall vara operativa före 2007.

Regeringen stödjer arbetet med att utveckla EU:s militära snabbinsatskapacitet. Arbetet ligger i linje med den svenska uppfattningen att EU med kort varsel ska kunna ställa trupp till FN:s förfogande eller utgöra stöd till FN i olika konfliktområden.

2.3 Försvarskapacitetsmyndigheten

Informationspunkt.

Ministerrådet beslutade den 17 november 2003 att under 2004 etablera en myndighet för militär förmågeutveckling, forskning, anskaffning och materiel, samt att inrätta ett Agency Establishment Team (AET) för de förberedelser som krävs för inrättandet av myndigheten.

Vid rådsmötet kommer AET att informera försvarsministrarna om sitt arbete med att utveckla en europeisk myndighet för kapacitet- och försvarsmaterielsamarbete. Ministrarna förväntas notera en rapport från AET.

AET har fortlöpande avrapporterat sitt arbete till en tillfällig rådsarbetsgrupp (Ad Hoc Preparatory Group). Ett förslag till rapport från AET samt utkast till gemensam åtgärd har nu överlämnats till Relex och Coreper för vidare behandling. Den gemensamma åtgärden - och därmed det formella beslutet om inrättande av byrån - förväntas antas av ministerrådet i juni.

Regeringen har välkomnat det arbetet som utförts av AET. Dess utkast till rapport och gemensam åtgärd utgör ett bra underlag för att slutföra arbetet med att inrätta försvarskapacitetsmyndigheten.

2.4 Insatser

Diskussionspunkt.

Efter information från rådssekretariatet vidtar en diskussion kring det fortsatta planeringsarbetet inför EU:s övertagande av den militära insatsen i Bosnien-Hercegovina.

Europeiska rådet den 12-13 december upprepade den beredvillighet som uttrycktes i Köpenhamn i december 2002, att EU är redo att leda en militär operation i Bosnien-Hercegovina efter SFOR i enlighet med de permanenta EU-Nato-arrangemangen (Berlin plus).

Det formella beslutet om att avsluta SFOR och välkomnandet av en EU-insats väntas inte före Nato-toppmötet i Istanbul 28-29 juni. Ett övergripande krishanteringskoncept antogs i samband med rådsmötet den 26-27 april. Det mesta pekar mot att EU skulle kunna inleda en militär insats i Bosnien-Hercegovina i mitten på december 2004.

Regeringen deltar aktivt i förberedelsearbetet och driver bl.a. frågor som rör samverkan mellan EU:s civila och militära instrument, liksom samarbetet mellan EU och andra internationella aktörer på plats i Bosnien-Hercegovina. Därtill har vikten av att beakta genderfrågor betonats.

2.5 EU:s förstärkta planerings- och ledningsförmåga

Diskussionspunkt och ev. beslutspunkt. Beslut fattas med konsensus.

Försvarsministrarna ska informeras om arbetet med att implementera Europeiska rådets beslut från den 12 december 2003 (SN 307/03). Eventuellt kan beslut förväntas avseende arrangemangen för en civil-militär cell, arbetsformer för dels den civil-militära cellen, dels EU-cellen vid Nato:s europahögkvarter (Shape) och dels Nato:s förbindelsearrangemang vid EU:s militära stab (EUMS) samt budgetära och personella implikationer.

Europeiska rådet den 12 december 2003 kom överens om ett dokument rörande förstärkt planerings- och ledningsförmåga inom ramen för EU:s krishantering. I syfte att förbättra förmågan att förbereda EU-ledda insatser med nyttjande av Nato-resurser skulle en mindre EU-stabscell etableras vid Shape. Därtill erbjöds Nato:s

ställföreträdande överbefälhavare möjligheten att etablera förbindelsearrangemang vid EUMS.

EUMS skulle även stärkas och en civil-militär stabscell etableras som skulle ansvara för planering och genomförande av specifika insatser. Ett eventuellt beslutet vid detta rådsmöte avser klargöra arbetsuppgifter samt personella och budgetära konsekvenser, med utgångspunkt från Europeiska rådets riktlinjer.

Regeringen står bakom Europeiska rådets överenskommelse från december 2003. De nya arrangemangen skapar bättre förutsättningar för samarbetet mellan EU och Nato, och förstärker EU:s egen förmåga att förbereda krishanteringsinsatser med både civila och militära instrument.

3. Västra Balkan

Besluts- och diskussionspunkt. Rättslig grund: artikel 11 och 12 i EU-fördraget.

Rådet förväntas följa upp diskussionen om Kosovo vid rådsmötet i april samt anta slutsatser om Kosovo. FN:s särskilde representant i Kosovo, Harri Holkeri, kommer att medverka. Holkeri har nyligen presenterat en prioriteringsplan för att möta de krav som den nya situationen efter upplöset i mitten av mars ställer. Rådet förväntas diskutera hur den FN-ledda processen som ska leda fram till diskussioner om Kosovos framtida status kan revitaliseras, genom till exempel överförande av ansvar till det temporära självstyret, särskilt inom det ekonomiska området, och omorganisering av FN-administrationen i Kosovo, UNMIK.

Rådet förväntas anta de slutsatser som återfinns i annexet till den årliga översynen av stabiliserings- och associeringsprocessen (SAP). Länderna i regionen uppmanas att efterleva dessa samt de rekommendationer som återfinns i kommissionens SAP-rapport. Detta ses som en förutsättning för genomförande av nödvändiga reformer på vägen mot fortsatt EU-närmande.

Rådet förväntas även välkomna kommissionens förslag till Europeiska partnerskap för Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Makedonien samt Serbien och Montenegro inklusive Kosovo. Partnerskapen skall fungera som ett ytterligare instrument för att förstärka och fördjupa västra balkanländernas EU-närmande i linje med Thessalonikiagendan. Partnerskapen, som är under utarbetande och kommer att antas vid något rådsmöte inom de närmaste veckorna, fastställer riktlinjerna för de viktigaste åtgärderna som respektive land bör genomföra på kort och medellång sikt.

Rådet förväntas ev. uppdra åt kommissionen att granska Makedoniens EU-ansökan och avlämna ett yttrande till rådet.

Sverige stödjer det förväntade innehållet i de slutsatser som ska antas samt annexet till den årliga SAp-översynen.

4. Europeiska grannskapspolitiken (ENP)

Diskussionspunkt.

KOM avser den 12 maj presentera ett allmänt strategipapper om ENP samt sju deskriptiva landrapporter (Ukraina, Moldavien, Jordanien, Marocko, Tunisien, Israel och de palestinska områdena). Främst det vägledande strategipappret kommer att vara föremål för diskussion på rådsmötet. Rådsslutsatser förväntas sedan antas vid rådsmötet i juni. I juni kommer KOM presentera konkreta handlingsplaner för de sju länderna, (rådsslutsatser i juli).

Medlemsländerna har diskuterat huvuddragen i ENP i de geografiska rådsarbetsgrupperna och i Coreper. Medlemsländerna har dock ännu inte erhållit KOM:s förslag på strategipapper. Regeringen har även försökt föra in Vitryssland och södra Kaukasien i ENP, vilket förefaller ha vunnit gehör hos KOM och medlemsländerna. Vidare har regeringen försökt lansera frihandel som mål för samtliga ENP-länder 2010.

5. EU-LAC (Latinamerika och Karibien): Förberedelser inför toppmöte 27-28 maj 2004;

Diskussionspunkt.

Den 27-28 maj 2004 hålls det tredje toppmötet mellan EU och Latinamerika/Karibien (LAC), denna gång i mexikanska Guadalajara. Mötets två övergripande teman utgörs av multilateralism och social sammanhållning.

I utarbetandet av deklarationen för toppmötet är fortfarande stora delar öppna. Sverige har vid två tillfällen sänt in kommentarer på utkastet till deklaration och dessa synpunkter har tagits om hand relativt väl. De svenska kommentarerna har bl.a. uttryckt en önskan om att utvidga deklarationens avsnitt om social sammanhållning, inklusive frågor om demokrati, jämställdhet, HIV/AIDS och trafficking.

Den viktigaste utestående frågan i arbetet med deklarationen är huruvida ett åtagande ska göras om att förhandlingar om

associeringsavtal med Centralamerika och Andinska gemenskapen ska inledas. Frågan var uppe redan vid det senaste toppmötet mellan EU och LAC, samt i Coreper och 133-kommittén under det senaste halvåret.

Regeringen är positiv till att toppmötet ger klartecken till att inleda förhandlingar om frihandelsavtal med Centralamerika och den Andinska gemenskapen.

6. EU-Ryssland: Förberedelser inför toppmöte 21 maj 2004;

Diskussionspunkt.

Punkten återkommer regelbundet inför halvårsvisa toppmöten mellan EU och Ryssland. Nästa toppmöte infaller den 21 maj i Moskva.

Twistefrågan om utsträckningen av Partnerskaps- och samarbetsavtalet (PSA) till de nya EU-medlemmarna kunde lösas ut den 27 april genom antagande av en gemensam deklaration. Enligt denna förbinder sig Ryssland att tillämpa PSA provisoriskt i väntan på en formella ratifikation av Duman samtidigt som EU bemöter flera av Rysslands farhågor om utvidgningens negativa (främst handelspolitiska) konsekvenser.

Inför toppmötet ligger fokus på framtagandet av handlingsplaner för de fyra samarbetsområdena mellan EU och Ryssland. Dessa är ett resultat av förra årets toppmöte i S:t Petersburg i maj och består av ekonomi (i vilket ingår det tidigare initiativet att utveckla ett *Common European Economic Space*)/ rätts- och inrikesfrågor / extern säkerhet / forskning, utbildning och kultur.

EU har till ryska sidan överlämnat sitt förslag på handlingsplan för varje enskilt område (md 103/04 rev4). Toppmötet kan väntas fastställa ramverket för en fortsatt, mer detaljerad utveckling av dessa.

Coreper antog den 21 april en note (8607/04) från COEST (rådsarbetsgruppen för Östeuropa och Centralasien) om förberedelserna inför toppmötet. I denna har EU även identifierat sju målsättningar som vägledning för de fortsatta förberedelserna.

Regeringen har lagt särskild tonvikt vid att lyfta fram miljöavsnittet i handlingsplanerna, med särskild tonvikt på regionala miljöfrågor i Östersjöregionen.

Regeringen stödjer kommissionens arbete och dess ambition att kunna avsluta förhandlingarna med Ryssland, inför ett ryskt inträde i WTO,

inför toppmötet den 21 maj. En förutsättning är dock att man finner lösningar på alla de utestående frågor som kvarstår.

7. Fredsprocessen i Mellanöstern

Diskussionpunkt, ev. beslutspunkt. Rättslig grund artikel 11 och 12 i EU-fördraget.

Rådet kan förväntas diskutera den senaste händelseutvecklingen i ljuset av dels den interna omröstningen i Likudpartiet den 2 maj om premiärminister Sharons separationsplan, dels Kvartettmötet på ministernivå den 4 maj.

Frågan om ett eventuellt israeliskt tillbakadragande från Gaza och delar av Västbanken har tagit en delvis ny vändning efter Likudomröstningen den 2 maj då ca 60% av medlemmarna röstade mot premiärminister Sharons separationsplan. Sharon har sagt sig respektera beslutet, men samtidigt inlett samtal med regeringskollegor om en reviderad och mindre omfattande plan, där flera av bosättningarna i Gaza behålls. Oppositionsledaren Peres har uppmanat Sharon att begära en omröstning i Knesset (och vid nej även där – utlysa nyval) och justitieministern har sagt att han kommer att överväga att lämna regeringen om Sharon överger sin ursprungliga plan.

Mot bakgrund av den osäkerhet som nu råder avseende separationsplanen anser regeringen att det är av stor vikt att EU står fast vid de fem kriterier som tidigare angetts angående ett tillbakadragande (*inom ramen för färdplanen; ett steg i riktning mot en tvåstatslösning; bosättningar får inte flyttas till Västbanken; att det sker i samband med ett organiserat och framförhandlat överlämnande av ansvaret till den palestinska myndigheten; samt att Israel måste underlätta rehabiliteringen och återuppbyggandet av Gaza*).

Regeringen anser också att EU, enskilt och i Kvartetten, redan nu måste vidta konkreta förberedelser för en roll i samband med ett eventuellt israeliskt tillbakadragande. Regeringen välkomnar i detta sammanhang beslutet vid Kvartett-mötet på ministernivå den 4 maj om att etablera en samordnings- och översynsmekanism. Regeringen anser att det nu är av största vikt att Kvartetten följer upp ministermötet och intensifierar sina ansträngningar lokalt på sändebudsnivå i syfte att få parterna att genomföra Färdplanen.

8. Genomförande av massförstörelsevapenstrategin

Uppföljning av EU:s strategi för massförstörelsevapen: Syrien

Besluts punkt. Rättslig grund: Artiklarna 12 och 13 i Unionsfördraget. Dok 14997/03 och 14813/03. Frågan var uppe i EU-nämnden inför Allmänna rådet 22 mars 2004.

EU:s avsikt är att sluta associeringsavtal med alla länder som ingår i Barcelonaprocessen med sikte på att upprätta ett frihandelsområde runt Medelhavet till år 2010. Avtalen med samtliga länder utom Syrien är klara och undertecknade. Under flera år har KOM förhandlat om ett associeringsavtal med Syrien och förhandlingarna avslutades i princip hösten 2003. Dock råder inom EU-kretsen fortfarande frågetecken beträffande skrivningen i en nyttillkommen klausul om icke-spridning av massförstörelsevapen.

Rådet antog den 17 november 2003 slutsatser om att en standardklausul om icke-spridning av massförstörelsevapen skall inkluderas i samtliga avtal med tredje land, i syfte att skapa en EU-koherent politik i dessa frågor. I den text som KOM förhandlat fram med Syrien finns en icke-spridningsklausul, innehållande de flesta komponenterna från rådtexten. Några medlemsländer har uttryckt tveksamheter och önskar ytterligare stärkning av texten.

Regeringens principiella utgångspunkt är att standardklausulen från november 2003 skall användas i EU:s avtal med tredje land.

9. Övrigt: Sudan

Sverige har erhållit information om att Tysklands utrikesminister Joshka Fisher avser ta upp situationen i Sudan vid lunchen.

Situationen i västra Sudan, Darfur, är fortsatt akut. Den humanitära krisen blir allt allvarligare, samtidigt som det humanitära tillträdet har förbättrats något. Afrikanska unionen sänder i dagarna en rekognosceringsmission till området, med deltagande från FN, EU och USA. Avsikten är att sända en grupp observatörer för att övervaka vapenvilan från den 8 april. Flera FN-missioner har nyligen besökt Darfur och rapporterar om en fortsatt oerhört allvarlig situation.

Vissa framsteg har nyligen gjorts i de fredsförhandlingar som fortsätter mellan regeringen och SPLM/A i södra Sudan.

Regeringen välkomnar att rådet fortsätter att noggrant följa utvecklingen i Sudan i linje med de rådsslutsatser som antogs vid rådsmötet den 26 april.